

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Coppensteinivus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaqve omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

In Festo S. Martini Episcopi. O virum ineffabilem: nec labore victum: nec morte vincendum. Qui nec mort timuit: nec viuere recusauit? Ecclesia in
Antiph. festi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

gantitibi sit fides. Dixit: Simul manu prehendit linteolum; atq; tactum flammula emicat; qua simul extincta, ipsa quoque adustio panni scintillans sensim extinguitur; qualis in ignili fomes accensus discintillare affolet. Neque tamen tangentis manus ignita viscebatur.

Retraxit manum puer cum strophio iam extincto. Ipsa digitis manuum cancellatim implicitis, altum ac moestum ingemiscens. *Ugh* Gott dixit, & abiit. Post ridie, hoc est, ipsis Kalendis Ianuarijs, puer exhibitio signo collegit pecunio-lam, ac vt iussus, dispersit, anima que purgatoria desit apparere. Strophio-lum biduo post ipse vidi, pluribusque exhibui. Viscebatur in eo quinque caumata, siue adustionis foramina, quasi diductis palmae digitis pertusa, tamque perfecte distinctis formis, vt aspectu primo suum cuiusque digiti vestigium ab altero posset dignosci. Pollicis cauma ab reliquis paulo aberat deorsu versus distinctus, quasi prensantis manus istum inter ac indicem in plicam contraxisset panniculum.

Nunc historica fidei collige signa, Lector. 1. In puero quidem atas, candor, relationis & circumstantiarum constantia: qua extra suspicionem sunt de furo. 2. Deinde, integro vultu, latere, pede, corpusculo concessisse cubitum: at cubitu surrexisse obleso vultu, corpusculo quasi semiobtrito, ac debilitato, liuidoque latere. 3. In sudario caumata tam ad quinos apta digitos. 4. In hospite: fides boni viri. 5. In spiritu, inque facta nihil abhorrens ab doctrina fidei sana: ab solito sapius alias, ab vero, iusto, ac pio.

6. Denique nihil in contrarium afferri posse videri, quod non simul sapiat defectum vel modice fidei; vel rationis iustae, vel pietatis.

Quo se quidem opinionistas nihil moror. Velim duntaxat; siue dissidentie ac obstringilla-tiuncula pondusculum quodcumque addicto-

rum signorum pondus in iustarationis trutina expendant.

IN FESTO S. MARTINI Episcopi.

O virum ineffabilem: nec labore victum: nec morte vincendum. Qui nec mori timuit: nec viuere recusauit?

Ecclesia in Antiph. festi.

A Braham, Genes. 12. vocatur à Deo, simul exit de cognatione sua, solumq; vertit, omnibus praeter vxorem relictis, S. Martinus, secutus vocantem Deum, castra, parentes, patriam omittit, & in desertum sese abdit: vbiper varios casus, per mille pericula rerum exerceretur.

Super quibus nos

- I. Quales esse oportet Episcopos?
- II. De S. Martini statu militari, & admiranda charitate.
- III. De eius Monachatu eremitico.
- IV. De mundi statu, & contemptu.
- V. De fuga mundi. Bonoque status monastici.
- VI. De Episcopatu S. Martini pauperis.
- VII. De inuicto S. Martini zelo ac fortitudine.

P A R S I.

[Quales esse oportet Episcopos?

I. **P** Lato aiebat: cum demum beatas fore Praesules resp. si aut Philosophi eas regerent; aut, sint. qui regunt, philosophentur. Id vero in regimine Ecclesiae est in primis necessarium: vt haud sciam, an item aliud.

2. Si Philippus Macedo natum sibi filium, Dei beneficium esse aiebat: magis tamen laetabatur de nato filij magistro Aristotele, viro tanto. Quanti erit submissus à Deo Pastor bonus?

Yyyy

3. Sub

3. In officio
vigiles.

3. Sub tali flore Ecclesia felicius; quã Laconum resp. De qua, apud Plut. in Lucullo, quidam Regi Theopompo ait: Mirum non esse: quod ea tam diu floreat, reliquis pessum ruentibus; cum, qui eam gubernant, suo quisq; munere solo fungatur sedulo.

4. Concor-
des.

4. Epularis, & theatrica domus Philistinorum corruit; vt primum Samson columnas collisisset. Iud. 6. Sic si fulcra Ecclesiæ sibi pugnent, ab Satana instigati.

5. Seruato-
res suis.

5. Stetit pentapolaæ Sodoma, quam diu in ea Loth cum familia morabatur. Vt vero subtraçtus cum suis fuit, iam ecce in cinere in corruerat. Gen. 19.

6. Non lu-
tei.

6. Statuæ. Dan. 2. Nabuchodonosoræ pedes quia lutei erant; ad leuem tactum lapilli obruta ea præcumbit humi. Ita si Præsules sint viri figulini, pompofi magis, quam solide religiosi, Aut si sint lutei; auari, vel luxuriosi.

7. Sine for-
tes.

7. At in scriptura esse iubentur anei, aut ferrei. 1. Vt Iere. 1. Ecce dedi te hodie in ciuitatem munitam: & in columnam ferream: & in murum aereum super omnem terrã. Sint igitur constantes, & cordati. 2. Tales, Cant. 3. circumstabant lectulum Salomonis, Ecclesiam, fortes LX. lectissimi ex Israel. 3. Tales parit Cæsares, Hercules, Hectores &c. gratia & Electionis, & Vnctionis.

8. Non con-
fidentes in
se.

8. Sed fidant sibi ne quid nimis. Alioquin, vt Eleazarus, 1. Mach. 6. et si zelo bono aciem hostium perfregit, adq; maximum elephantorum cõtendit; eum suffodit, virib. præfidens, se molem aut sustenturum, aut euasurum, obruitur. Ita animosi plus iusto, nec meritis sat fulti Prælati, dum volunt facere fortiter; ruinam faciunt. Habeant igitur zelum, sed secundum scientiam.

9. Zelosi se-
cundum
scientiam

Qualis Cherub ante Paradisum custos cum gladio flammate; talis super Ecclesiam suam Episcopus vir zeli, & scientiæ

esto. Nam. Ps. 149. Gladij accipites in manibus eorum: gladius Verbi, & Spiritus.

10. Ad thronum Salomonis, 3. Reg. 10. Erant XII. leuiculi stantes super sex gradus, hinc atq; hinc. Non est factum tale opus in vniuersis regnis. Non vero oues, ceruæ, aut damæ fugaces, sed heroicæ constantiæ viri thronum Ecclesiæ circumstant. Esto; habeant subditos similes ceruorum; sint ipsi Duces leones, res felicius peragatur, quam si ceruus præsit leonum copijs. Vt Dux Athen. Chabrias aiebat.

11. Sint, quales, 2. Esd. 4. reparatores Solymæ, ab captiuitate reuerfi; qui hac maleum, ista tenebant gladium. Ita S. Præsules, hac ædificent docendo; ista defendant vigilando.

12. Ezechiel, cap. 1. vidit quatuor animalia, modis quatuor ignem euomentia; iam vt scintillas: tum vt carbones viuos: post instar lampadũ collucentium: tum demique adinstar fulguris. Ita Præsules gerant se iam cum scintillante viua eius spiritu: iam cum zelo fortiore: mox cum exemplo operis vt lampadis: Alias semper cum fulgure vigilantia Episcopalis. Que cum in quolibet esse oporteat: astiment onus Episcopale, qui idem affectant ambitione.

13. Quod sol in mundo; Episcopus est in Ecclesia: semper is calet, & splendet; vtroq; fructificat; Ita Episcopus charitate; & virtutum exercitio.

14. Vt firmamentum, refertum stellis, nunquam defectum patitur: at orbis sub eo singuli singula tantum sidera habent: & ex his præcipua duo ecclipsantur. Hi sunt subditi: istud Præsul est.

15. In summi Pontificis veste orbis terrarum cum creaturis erat delineatus: qua sine incedere nefas illi. In signum: esse eum oportere instructum omni-gena virtute. Qualis Martinus erat.

PARS

P A R S II.

De S. Martini statu militari, & admiranda
charitate.

IN noua fert animus mutatas dicere for-
mas. Adeo Martinus castris Iuliani mi-
les; in deserto Monachus; in Ecclesia fuit
Episcopus: profusus in vnum Deus, qua-
si in Trifmegillum. Quæ in singulis mi-
reris, in vno repereris.

Qualis spirans minarum Sæulis in ar-
mis, mox Paulus effectus mira vi Numi-
nis: ita Martinus delictis, erroribus innu-
tritus gentilitiis, adq; arma exercitus; ar-
ma ponit, subito vocanti obsecutus Deo:
Nec diu; dignus censetur Episcopatu.

Admiranda Ezechielii visa animalia
quatuor, quæ singula faciem hominis,
bouis, aquilæ, Leonis habebant. Similis
Martinus: in castris leo: in aulis, moratus
homo; in eremis, bos penitentia; mœ-
stum immugit; in Ecclesia aquila epi-
scopalis; hoc altior cæteris, quo dignior.
Ut chameleon omnes sibi colores ad-
fescit: ita is virtutes militis, monachi, E-
piscopi.

II. Miles, Martis pullus, in aie; Hercul-
les in conflictu; Lucullus in expeditioni-
bus: nec hostem, nec mortem fugit vn-
quam, charus omnibus: & quod omnia
super, ad bonum natura propensus, ac
virtutis, quam honoris, studiosior.

Charitatis vero apprime. Hanc men-
dicus nudus persensit expertus: cui ille,
cum nihil ad manum aliud, chlamydem
distribuit dimidiatam. O viscera! Vbi
iam veritas illius.

Nulla salus, pietasque viris, qui castra se-
quuntur; Verte vocem, & dic; Mul-
ta salus. &c.

Facto Martinus refutauit Iphicratis, Du-
cis Athen. dictum: quo bonum militem
esse auarum, & genio indulgentem o-
portere aiebat. At Martinus liberalis in e-

gentes; in se durus ieiunii, vigiliis, oratio-
nibus.

Mirabatur, quæ vidit Moyse, ardē-
tem rubum, Exod. 3. *Vadam, & videbo vi-*
sionem hanc magnam. At, Martinus in me-
diis ethnicorum castris, in armis, chari-
tate ardebat: quo quid admirabilius? Et
eo: quod se nudat paludamento, vt nu-
dum conuestiat? *Inierunt, 1. Reg. 18. Da-*
uid & I-nathas foedus: diligebat enim eum
quasi animam suam. Nam expoliavit se Iona-
thas tunica, qua erat indutus & dedit eam Da-
uid, & reliqua vestimenta sua, vsque ad gla-
dium, & arcum suum. Mirabilius factum
Martini, non Principis cum principe: sed
militis cum nudo: Ignotus ignoto largi-
tur, quo egebat ipse.

Produntur à Plin. lib. 1. cap. 106. rupes
diu noctuque flammescere: sicut Chi-
mæra mons Lyciæ: & montes Hephæ-
stij: vt nullis aquis in fulis, aut pluuiis ex-
tingui valeant: Quis promontorium
Nymphæum exiccare ipfas nubes dici-
tur. Plus ardet charitate Martinus: *Aqua*
multa non potuerunt extinguere charitatem,
neq; flumina obrygent illam.

III. Elias igneo abreptus curru, mise-
ratus clamantem Eliseum, ei pallium
demisit, amoris testem 4. Reg. 2. Fuit hoc
Prophetæ; at iam & militis est factum:
quod Martinus innouauit, ac forte supe-
rauit.

Sicut & illud Iosephi, Genes 39. qui
charus Putiphari, ab hera ad flagitium
inuitatus se negat ipsi: profugiens pal-
lium relinquit, tutor castitatis. Ita Mar-
tinus, cuius vel hosti chara virtus, Iulia-
no fidus, et si à carne pellaci, à militari li-
centia sollicitaretur varium in nefas; re-
stitit tamen, se fortior, sui victor. De-
mum, ne traheret exemplum, quo nol-
let, fugit, relictis armis, ac castris, balneo-
que militari. Nimirum amor Dei vrebatur,
& vrgebat pectus.

Yyyy 2 Vt

*Simile.
Erumpent
in opera.*

Vt stante in flammis domo mediis, per fenestras quæ possunt, eiciuntur, suppellectilia; demum per fores erumpitur. Ita Martinus astuans intus eicit per oculos lacrymas, per os suspiria, vestem ex humeris; demum ipse per poenitentiam ianuam sese eicit in tutum.

*Simile a-
liud.*

Pressus aer diu sub terra, vel inter nubesignis; quanta se demum prorumpit vides? Sic compressus amor animo Martini in Deum, emicat opere misericordiae; ore confessionis ad Iulianum intrepidæ; abdicatione sui, & vanitatis sæculi: contentione ad anteriora, &c. Nempe Dei præsentiam in Sinai monte prodebat fumus erumpens. Ita facta Deo plena Martini testabantur ignem in ipso charitatis: quæ est Deus. Continuoque vanitates euaporant; abeunt ambitiones; se nubes euoluit cupiditatum, opum, voluptatum: cuncta Deo inimica abcedunt. Deus inerat animo. Deus *ò tange montes, & sumigabunt.*

*2. Imita-
trix Chri-
sti.*

IV. Christum imitatur, qui in crucem suffigendus, ad pedem ante vestes deponit. At crucem prouolaturus Christi miles, se nudat prius, nudoque se applicat Crucifixo: vt, Galat. 6. fit ipsi mundus, & ipse mundo crucifixus.

Et Abrahæ.

Ita Abraham, Gen. 22. filium immolaturus; seruos, asinos cæteraque impedimenta ad pedem montis destituit: scandit cum solo solus, hac ignem, illa præferens gladium. Martinus ad montem poenitentiae affectabat gradum; vt suus ibi Sacrificium Deo spiritus contribulatus esset. Psalm. 50. Non nescius quod, Galat. 5. qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitis, & concupiscentiis suis. Simul hac ignem charitatis, illa gladium abrenunciationis gerebat. O virum ineffabilem, nec,
&c.

PARS III.

De S. Martini monachatu eremitico.

I. Vidimus militem; nunc Monachum, ecce, Martinum. Loco loriceæ, gladii, galeæ, fasciæ humeralis gerentem cilicium, flagra, cucullum, scapulare. Acie eremo commutauit; commilitones cum bellis: iam seruit leprosis, egenisque aliis, qui ante par fortissimis.

Dauid, 1. Reg. 17. Goliatham prosterere nequibat, nisi exutus regis: Ita nec Satanam Martinus, nisi in habitu humilitatis, nisi in funda flagrorum, in lapidibus austeritatis. Exemplo nos inuitat.

Dauidem, 2. Reg. 15. persequente filio Absolone, fugientem nudum pedes ac caput, secuta nobilitas est lacrymans lacrymantem. Maior Dauide Martinus: & causa melior ac sanctior: si non ipsum, at in ipso quædam imitemur vindicantes nostra peccata, quæ nos persequuntur. Quicum Martino Christum sequamur, sic nos præeuntem.

II. Hic est, qui mundum ex Martino exiit, induitque ei monachum. Quæ cultus mutatio indicium est; deuietum in eo mundum esse, viuereque in eo Christum. Cum Duci funus agitur; miles omnis luget atratus, hastæ trahuntur, tympana obducta mœstum sonant, restes intrati sunt extincti, &c. Ita Martini pulles habitus, corporis tympanum aliter sonans, extincti superbiæ funiculi, &c. indicant, mortuum ipsi mundanæ vanitatis esse ducem mundum ipsum.

Proceres Benadad, Regis Syriæ, debellati ab Achab, hunc supplices adeunt fassis induti, cum laqueis è collo. Talis iam Martinus venit ad Deum, rege suo mundo deuieto.

1. Est quasi Bias alter; qui ex incensa patria nudus excurrrens aiebat: *Omnia pauperem.*

mea

mea mecum porto. Ita Martinus ex mundo profugit. 2. Similis Lotho, *Gen. 19.* incensam Pentapolim effugiens ad montem, Angelo conductore. 3. Par. Noacho diluuium damnationis fugiente, *Gen. 7.* seque in claustrum Arca seruante.

III. Sed aliud erit, quod saltus pererres; iustra incolas ferarum; in te seuias ieiunius, flagris, frigore, vigiliis. Nimirum, vt *1. Mach. 2.* Mathathias, neu mala populisui videret, in montibus plangebatur peccata eiusdem, ingemiscens neglectum Legis, ac sacrorum profanationes. Cui se plures indies aggregabant zelantes, p Deo. Ita & Martinus.

Qualis etiam Elias, Iezabelem fugiens, loca sola petit, *3. Reg. 18.* durum cubans: sub cinericio vescens. Inter quæ tamen & Angeli solatio, & Prophetarum alloquio reficiebatur. Sic Deo, sibi que viuens Martinus.

Factus demum Dux est confugarum paterque monachorum: Qualis Moyses Israelitarum ex Aegypto: Qualis & idem ad Regem Amorrhæorum: *Numer. 21.* Obsecro, ait; vt transire nobis liceat per terram tuam. Non declinabimus in agros, & vineas, non bibemus aquas ex puteis. Via regia gradiemur: donec transeamus terminos tuos. Ita cōfratres Martinus traduxit per mundum.

PARS IV.

De mundi statu, & contemptu.

I. Sed quid est, quod mundo excedis? Profuge? Quid? 1. Quia infamis est ab facinoribus, latrociniis, &c. Adam inibi se & nos occidit: Cain fratrem, Pharaon iustos persequitur: Vix Angelituti in Sodoma: Messias ipse extinctus est. Nec hospes ab hospite tutus: & pater in filium, &c. insurgit. Vale vaser, fugaxque munde: Nemo in te melior; extra te nemo fiet deterior: & tu ipse indies in peius abis. Vale.

2. Similis Naamano Syro mundus est, *2. Inscit.* leprosus: *4. Reg. 5.* cuius munera qui accipit; & lepram participat, vt Giezi.

3. Similis mari rubro, sanguine plurimorum Aegyptiorum purpuriffanti: at non Israelitarum vere religiosorum: *Exod. 14.* qui in terram benedictam perducuntur.

4. Similis Iericho: de qua Elifæus, *4. Damno.* *Reg. 2.* Ecce, habitatio ciuitatis huius optima sus est. est, sicut tu ipse Domine perspicias: Sed aquæ pessima sunt, & terra sterilis. Ita Mundi situs, & cætera sunt optima: at voluptates eius, &c. pessima.

5. Talem Isocrates dicebat urbem esse Atheniensem, ad obambulandum perpulcram: sed ad incolendam difficilem ac periculosam. Ita Munde; spectatu, & perambulatu iucundus es: at habitu nimium quam periculosus. Ergo vale. Te fugio, deseruque; ne deserar.

Agite sic viuamus in mundo; vt cum eo pacificamur, vt Bara, Rex Sodomorum, cum Abraha: *Gen. 14.* Munde da mihi animas, cætera tolle tibi: quasi dicamus: sine me cum oratione, ieiunio, &c. seruire Deo: tum dein age, quod libuerit: cetera, factum, opes, dignitates, &c. tolle tibi. Sic pactus cum eo Martinus est.

PARS V.

De fuga mundi bonoque status monastici.

I. Atque hunc talem; & ideo, fugit Martinus: simul retro respectas ad nos, (vt S. Bernardus) clamat: Fugite Babylo: nem: & saluate animas vestras, q. d. Itane mundum amabitis; vt animas vestras perdatis? Fugite: & viuite.

Vtq; Alexander Poeta aiebat: Satius est in terra viuere pauperem: quam mari se committere diuitem. Ita in monasterio; quam in mundo, &c. Ideo *Ps. 83.* Elegi abiectus esse in domo Dei mei magis, quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Yyyy 3 Ale-

*Est anglo-
risia.*

Alexander Magnus simile quid, verbo quidem, eligebar olim; at an animo, nescio. Inuiserat Diogenem Cynicum dolij incolam subdialem; admirans virum, & vitam, in cæteris quærit; num, quid ab se peteret? Hoc tantum, inquit Philosophus *ne mihi apricanti officias: absis è sole.* Ad quod Rex: *Ni Alexander essem: Diogenes esse velim.* Ista Val. Max. lib. 4. cap. 3. Ita, sæculares Bona si noslent Religiosorum; hi esse mallent; nec aliud à Mundo peterent, quam, vt ablint sibi à sole iustitiæ, nec se molestant.

*Præferen-
dag; aulic.*

Moyfes poterat in aula Pharaonis ad summa quæque euehi: Sed, Hebr. 11. *grandis factus negauit se esse filium filie Pharaonis: magis eligens affligi cum populo Dei quam temporalis peccati habere incunditatem.* Maiores diuitias æstimans, thesauro Aegyptiorum, improprium Christi. Hic typus est vitæ monachicæ, quanti sit præ seculari suis votis, penitentiis, securitate, &c.

*1. Ob bona
caelestia.*

II. Vix obiter, àque longo gustarât Petrus in Thabor, Matth. 17. cum ecce prorumpit in ista: *Domine, bonum est nos hic esse: Faciamus hic tria tabernacula.* Mons est Religio, in qua animæ transfigurantur, consolationibus demulcentur, sic, vt oblitæ mundi, in Deo absorptæ clament. *Bonum est nos hic esse.* Testis Martinus; vt semel gustauit, quam suauis est Dominus; facile eorum, quæ retro sunt in mitia, obliuisceretur.

*2. O' securitatem
sa-
lutis.*

2. Felices Martiniani religiosi! 1. Finiant vitam laqueo Amani superbi; *Esth.* 7. at Mardochei Martiniani, chariores Regum Regi in gloriam euehantur. 2. Viuant Epulones byssini, & splendidi; sed exitu infelices: felices sunt Lazari voluntarij; vt in sinum quoque Dei suscipiantur. *Luc.* 16.

*3. Ob liber-
tatem tem-
poralem &
aeternam.*

3. In excidio Ierosolymitano, Dux Nabuchodonosoris Nabuzarda Nobiles abduxit captiuos in Babylonem; non

plebeculam: *Ierem.* 39. & 4. *Reg.* 25. Ita quondam *va diuitibus, & potentibus, seculi.* At è contra; *Luc.* 6. *Beati pauperes spiritum: quoniam ipsorum est regnum caelorum!*

4. Videntur in creatione vasta, valida, que bruta nullam; at multam accepisse benedictionem auiculæ. Ita & eremicolæ, & cellicolæ; quorum conuersatio in caelis est.

*4. Ob bene-
dictionem
Dei.*

5. Nunquam, Martine, tibi parare non potuere castra tantum; quantum lustra ferarum, adytaque deserti. 1. Nil illo viderunt admirabilius eremi Orientis, Aegypti, Thebaidis, Memphesque. Fuit ille venerationi Pauli, Antonii, Machariis, Euagriis, Hilarionibus, Seraphionibus cunctisque Anachoretis.

*5. Obtem-
peralem
quoque
gloriam.*

2. Testis Sulpitius Seuerus, cuius sunt ista. *Ego, quam diu viuam, & sapiam, Aegypti monachos predicabo, laudabo Anachoretas, mirabor Eremitas: Martinum semper excipiam. Non ego illi quempiam audebo Monachorum: certe non Episcoporum quempiam comparare. Ergo vere virum ineffabilem.*

5. Quis vnquam miracula edidit plura in mundo, quam ille in deserto? Leprosos osculo; cæcos, surdos, paralyticos tactu energumenos verbo, crucis signo curauit omnia, perdomuit demonia. Angelorum consortio dignatum Deus voluit in terris gustare caelestia: Futura prædixit: mortuos tres suscitauit. At plura Apostoli: maiora Christus miracula designauit: *O virum ineffabilem!*

*Sape mira-
culis mira.*

PARS IV.

*De Episcopatu Sancti Martini pau-
peris.*

ICredo, Candelabrum Ecclesiasticum inuidebat eremi secreto lumen Martinum. Publico id debitum euocat Turonem, inque apicem collocat Episcopatus Monachum. Qualis olim Romæ L. Cincinnatus, amore vitæ priuatæ,

*Rapitur ab
Episcopo.*

priuatæ, abdicatis honoribus, se ex Vrbe subducebat in agrum: Vnde demum vel à stua ad Dictaturam postliminio euocabatur. Teste *Val. Max. lib. 4. cap. 4.* Ita Martinus.

Nimirum creuerant eius virtutes in immensum. Ideo vt cerui, deiectis cornuis, tam latitant diu, quoad eis cornua recreuerint. Itatebat Martinus: quo dein gloriosior apparebat. *O virum ineffabilem!* &c. Mundi fugerat persecutiones; suæ factus ipse persecutor carnis: iam ecce, ab honoribus persecutionem & dignissimam, & debiussimam patitur. Et ita patitur, vt tamen verissime ostenderet in sese, non tam se ab Episcopatu, quam hunc ab sese monacho condecorari.

Age Martine, generose leo, quid publicum metuas? Lepusculi, ceruæ, damula, hinnulique colant abdita. Leo rex animalium sub dio cubat, sub Ioue dormit: ad vias accubat: quoque infestiora loca, hoc ipsi accidunt gratiora; factus namque est, vt nemo formidet, cunctis formidabilis. Ita tui lateant fratelli; tu progredere, publicumque ama, &c.

II. Facile caremus stellis firmamenti, cum sol medium tenet axem orbi imminens altior. Tu sol orbis eras. *At Nemo accendit lucernam, & ponit eam sub modio; sed super candelabrum. Tu eras lucerna lucens, & ardens.* Ioann. 2. Age, sequere ex cremo Præcursorem in Publico apparentem. Per te item impletur illud: *Lucæ 11. Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam.* Matæ 9. *Habitantibus in regione umbrae mortis, lux orta est eis.*

Et tu lux, quæ cunctis prælucebas Episcopis; non sectando aulas, pompas, equitatus, canes, venationes; non locupletando tuos; sed semper ipso te factus egentior, humilior, &c. vt tectum denique tibi negares, amares humum ac ci-

nerem, in quo cubares. Tua vox est. *Non decet Christianum, nisi in cinere mori.* Bernardi vox est: *Pauper vere fuit Martinus, velle sordidus, crine incultus, facie despicabilis, quæ in Episcopatu fere non mutauit.*

PI) V. vox fuisse putatur: (qui monachus fuerat Ordinis Prædicatorum,) *Pauper sui Episcopus: egens Cardinalis; mendicus Papa, Martinus miles ne obolum habuerat, quem egenti largiretur, dat pallium; minus monachus, longe minimū Episcopus sibi reseruabat.*

III. Denihilo nunc gloriaris ethnica vetustas; nihil vel ad vnum Martinum aspiras. 1. Esto: Dux Thebanorum Epaminondas, teste *Euphr. Fulgoso lib. 4.* tantus licet, tantulo tamen contentus vixit; vt in defuncti domo præter hastam aliud repertum sit nihil; fueritque sumtibus publicis humanus. 2. Lysander Lacedæmonius, victor Atheniensium in paupertate vitam egit, & exegit; eoque mortuo generi filias repudiaffent, quod nullam cernerent cum eis hæreditatem, ni decreto magistratus vetuiffent. 3. Val-Publicola Cos. Rom. primus cum Bruto, tertiumque Consul, am pauper deceffit, vt exequiæ è publico ei fuerint ducendæ. Mortis Martinianæ cinereum humistratum testatur, quæ ad funeris sibi ducendi pompam reliquerit. Superauit Lysandros, Publicolas, &c.

Non iam Alciare, paupertatis imaginem da pictum Biantem nudum; cum dicto hoc. *Omnia mea mecum porto.* Sed Martinum propone. O Sancte Codre! Irum, vir optime Martine, vicisti Irum, & omnes, Te, ipsamque Paupertatem Paupertate vicisti tua. Ditali Ecclesiam exemplis; animas virtutibus, cælum anima-

bus.

PARS

Hæc cūctos superans.

Famosos ethnicos imprimis.

Vera paupertatis imago est.

PARS VII.

De inuictō Martini Zelo & Fortitudine.

Zelator animarum. I. **T**E enim quis in animarum zelo zelosior? Hic neque in morte potuit, extingui inquam? ne vel obnubilari. Gliscebatur igne amplius: emicabat illustrius, ut diceret: *Domine, si adhuc populo tuo sum necessarius, non recuso laborem.* O Virum resignatum!

Metu infractus. Si tibi, Noe post quadraginta dierum diluuium dixisset; adhuc alterum tantum esse perdurandum in arca, inque diluuii iactatione; an non animum contraxisset? Minus id vltro expetisses. Vide, quanto præ te Martinus sit, vel in hoc mundi pelago fluctuare paratus, periculosiore, quā fuerit diluuium: *Domine si adhuc. &c.*

Vita impersus supra Dauid. 1. Qualis, quantumque Dauid esset; pertæsus tamen vitæ, ac ærumnarum adspirabat ad Patres, Psalm. 119. *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est!* At Beatus Martinus altior vitæ miseris, infuetus iisdem ipsas contemnebat, vitæ nec laborem recusabat. 2. Videbat hoc in cœlis Paulus, ac tantæ viri Virtuti nil inuidebat; qui vitæ satur olim exclamabat: Roman. 7. *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?* Dicit Iob licet, cap. 10. *Tedet animam meam vitæ meæ:* Patientior te Martinus dicit: *Domine, si adhuc sum populo tuo necessarius, non recuso laborem.*

Supra ebo Angelos la bore inuictus. Et vero Bernarde, quantus ipse fueris: Martinum tamen admiratus ais: *O Angeli, magna est vestra obedientia: Sed, pace vestra dixerim: Nescio, an inueniatur in vobis quisquam paratus in tale ministerium mitti, in quo necesse habeat non videre faciem Patris.* Quare S. Martino, ad tale parato, cedatis oportet. O virum, iam etiam Angelis superiore!

Et Petro animosior. II. Quid Petrus? Audebat Domino in

faciera: *Ecce, nos reliquimus omnia; & secuti sumus te: quid &c.* Dein gustarat aliquid Cœli in monte Thabor, & ait. *Domine bonum est; nos hic esse, faciamus hic, &c.* Non tam amans sui Martinus est; sed etiam plus pro Domino perpeti appetens, ait: *Non recuso laborem.*

Hunc, & Iona Sareptanæ viduæ redi-
uiuū pignus, & Eliæ suscitatoris tui miraculum; hunc si audisses Martinum; reor haud dixisses: *Iona 4. Et nunc Domine tolle quæso animam meam à me, quia melior est mihi mors: quam iterum experiri mare, cati- que ventrem.*

Tuque Eliæ non orasses, 3. Reg. 19. *Suscipit mihi Domine, tolle animam meam.* Itan- scemina tibi intolerabilior erat morte ipsa? An vitæ ærumnosæ fessus eras? Sauior est Caro Iezabele, crudelior est Mūdus Achabo, formidolosior Satan, quodoliosior? Et tamen Martinus ait; *Non recuso.* O virum inuictum!

PERORATIO.

Martine miles Domini, iam satis est, iam emeritus rube donatus es, quid castra repetes? Qui senex par esse laboribus queas, iunior quos exantlasti? &c. *At omnia possum in eo, qui me confortat, ais: Non recuso laborem.* Quæ vidit ætas, vel audiuit talia? O virum ineffabilem, nec labore victum, nec morte vincendum?

IN F. S. CATHARINÆ VIRGINIS & Martyris.

Simile est regnum cœlorum X. Virgini- bus. Matt. 25.

Holoferne obruncato per Iuditham. *Iud. 14.* Vagao hinc rabie percit², inde heroicum fcemine facinus obstupefcens exclamauit: *Vna mulier Hebræa fecit confusionem in domo Nabuchodonosor.* Maxentius per Philosophos nequicquam tentante